

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา สภาพการสมรส อายุ ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ รายได้ต่อเดือน เขตพื้นที่การศึกษา และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา สภาพการสมรส อายุ ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ รายได้ต่อเดือน เขตพื้นที่การศึกษา และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 6,399 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 377 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 60 ข้อ ที่มีค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถามรายข้อระหว่าง 0.60 -1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.893 ดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็น รวมแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 377 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจสอบการให้คะแนนในแบบสอบถามทั้งหมด โดยวิเคราะห์สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) วิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วยสถิติการทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างอิสระต่อกัน (independent sample) และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยสถิติการทดสอบเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และเรียงลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานขององค์กร ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กร ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรม

บริหาร ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา และด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ โดยมีผลสรุปแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาการบริหารการศึกษา โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เรื่องการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพการบริหารการศึกษาอยู่เสมอโดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมด้านการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมที่ส่งผลต่อการพัฒนารอบด้านของครู นักเรียน และชุมชน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เรื่องการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลของการกระทำบนพื้นฐานของข้อมูลอย่างเหมาะสม โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการจัดกิจกรรมที่สร้างนิสัยในการลงมือปฏิบัติงานให้แก่ครู ผู้เรียน และชุมชนโดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาตนเองเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยวิธีการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของตนเอง โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการจัดให้มีระบบข้อมูลของบุคลากรที่แสดงถึงคุณลักษณะส่วนตัว ความถนัด ความสนใจ และความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา ได้แก่ เรื่องการให้บุคลากรทุกฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันวางแผนพัฒนาโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานอย่างครอบคลุมและศักยภาพของโรงเรียนในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ส่วนเรื่องที่มี

มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการมีกระบวนการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ และการประเมินผลในทุกๆระยะของการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนา

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ เรื่องการเลือกใช้สื่อเครื่องมือและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน องค์กร และกิจกรรมการบริหาร โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เรื่องการศึกษาหาความรู้การบริหารแนวใหม่เสมอ เพื่อพัฒนาผู้ร่วมงานและองค์กรด้านนวัตกรรมบริหารที่หลากหลายตอบสนองความต้องการและปฏิบัติได้จริงอย่างถูกต้องเหมาะสมและต่อเนื่อง โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการประเมินผลการใช้นวัตกรรม เพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านการปฏิบัติงานขององค์กร พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมให้บุคลากร ศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ ปรับปรุง และพัฒนางานของตนด้วยตนเอง รองลงมา ได้แก่ เรื่องผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันตรวจสอบประเมิน และแก้ไข ปรับปรุง ระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามแผนด้วยความเต็มใจ

1.7 ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ เรื่องการสรุปผลดี ผลเสีย ข้อจำกัด และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เรื่องการรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง โดยมีข้อมูล หลักฐานชัดเจนทุกองค์ประกอบสอดคล้องเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการมีเป้าหมายระดับคุณภาพของผลผลิตที่เปรียบเทียบให้เห็นการพัฒนาที่สูงกว่าเดิมที่เป็นความสำเร็จนำภาคภูมิใจ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ เรื่องการให้คำแนะนำอย่างสร้างสรรค์ และเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีที่เลือกสรรแล้ว รองลงมา ได้แก่ เรื่องมีความประพฤติเรียบร้อย และแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการมีความยุติธรรมในการบริหาร

1.9 ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ย

ระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการเข้าร่วมประชุม ปรึกษากับชุมชน และหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติในโอกาสต่างๆ รongลงมา ได้แก่ เรื่องการเปิดโอกาสให้ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอความต้องการในการพัฒนา ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน และร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พัฒนาการศึกษายเป็นระบบ

1.10 ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รongลงมา ได้แก่ เรื่องการแสวงหา และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการบริหารอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการมีระบบจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร และนำมาวิเคราะห์เป็นระบบสารสนเทศ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.11 ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริม และสนับสนุนผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถให้ เป็นผู้นำ และสร้างโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำตามความเหมาะสม รongลงมา ได้แก่ เรื่องการมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติงาน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องกล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าทำและกล้ารับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

1.12 ด้านการด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของหน่วยงาน เพื่อนร่วมงาน ผู้เรียน และชุมชน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รongลงมา ได้แก่ เรื่องการกระตุ้นความสามารถในเชิงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ร่วมงาน เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้วางแผนไว้ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ เรื่องการมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล เหตุการณ์ และสภาวะแวดล้อมทั้งในและนอกองค์กรที่รับผิดชอบ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา สภาพการสมรส อายุ ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ รายได้ต่อเดือน เขตพื้นที่การศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กร ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา และด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร และด้านการปฏิบัติงานขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามเพศ โดยรวม เพศชายกับเพศหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบแยกรายด้าน พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และด้านสร้างโอกาสในการพัฒนา

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม ผู้จบการศึกษาต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบแยกรายด้าน พบว่า ผู้จบการศึกษาต่างกันมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ในด้านการปฏิบัติงานขององค์กร และด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ส่วนที่เหลืออีก 10 ด้านนั้นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 จำแนกตามสภาพการสมรส โดยรวม ผู้ที่มีสภาพการสมรสต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบแยกรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีสภาพการสมรสต่างกันมีความเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

2.5 จำแนกตามอายุ โดยรวม ผู้ที่มีอายุต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา ผู้ที่มีอายุต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวม ผู้ที่มีวิทยฐานะ ต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้ที่มีวิทยฐานะ ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวม ผู้ที่มีรายได้ต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันในทุกด้านเช่นกัน

2.9 จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวม ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันในทุกด้านเช่นกัน

2.10 จำแนกตามขนาดศึกษา โดยรวม ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์การ ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร ด้านการปฏิบัติงานขององค์การ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน ด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผู้วิจัยมุ่งอภิปรายในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อมุ่งความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทั้งด้านการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการสร้างทีมงาน และสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ได้ผ่านการคัดเลือกโดยใช้เกณฑ์และคุณสมบัติในการเข้ารับตำแหน่งตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และเมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วยังต้องผ่านการพัฒนาก่อนการแต่งตั้งตามหลักสูตรที่กำหนด จึงทำให้ผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินงานและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้ร่วมงานและผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงจากการปรับปรุงระบบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตลอดจนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานที่ใช้เกณฑ์มาตรฐานในข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ทำให้ผู้บริหารใช้กรอบมาตรฐานนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน จึงทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ ขจรสุวรรณ (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของนิคม จันทร์อิม (2550, บทคัดย่อ) ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและส่วนใหญ่อยู่ระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับชัยรัตน์ พลเลิศ (2551, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ มีการปฏิบัติมากเป็น 3 ด้านแรก คือ ด้านการเป็น ผู้นำและสร้างผู้นำ ด้านการปฏิบัติงานขององค์กร และด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในด้านการเป็นผู้นำนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสัญลักษณ์ขององค์กรมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และจากการที่มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาให้โรงเรียนมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทำให้ผู้บริหารมีการกระจายบทบาทการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้อุบลการในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีการสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริม และสนับสนุนผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถให้เป็นผู้นำ และสร้างโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำตามความเหมาะสมเพื่อความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในด้านการปฏิบัติงานขององค์กรนั้น โดยภาระงานของสถานศึกษาต้องมีการวางแผนทั้งระยะยาว 3 ปีและแผน ปฏิบัติราชการ 1 ปี ซึ่งสถานศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวิธีดำเนินงานอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้ครูศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ ปรับปรุง และพัฒนางานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ และด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนดำเนินงานเพื่อสร้างความศรัทธาและความไว้วางใจจากชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงอาจเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ใน 3 ด้านนี้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ๆ จากผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมอแอด (Meade, 2007, abstract) จากการวิจัยเรื่อง การประเมินการปฏิบัติในการพัฒนา วิชาชีพของสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็กของคริสตศาสนาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูมีความสอดคล้องกัน ผู้บริหารและครูรับประสบการณ์ในการพัฒนาวิชาชีพของตนว่ามีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาบุคลากรของสภาการพัฒนาศึกษาในระดับชาติ (NSDC) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเซ็ง (Cheng, 1994, abstract) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของครูใหญ่ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนโดยศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา 190 แห่งของฮ่องกงพบว่า ภาวะผู้นำของครูใหญ่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรูปแบบรูปการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน นอกจากนี้ภาวะผู้นำยังส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร ความสัมพันธ์ของครูใหญ่และครู และการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ มีการปฏิบัติ 3 ด้านสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา และด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารเป็นการสร้างสรรค์การปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามภาระงานปกติ ซึ่งจากภาระงานของโรงเรียนที่มากขึ้นและความขาดแคลนของโรงเรียนในเรื่องงบประมาณและจำนวนบุคลากรอาจเป็นข้อจำกัดที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพบและคอยแก้ปัญหาการดำเนินงานจึงอาจมีข้อจำกัดในการศึกษาหาความรู้การบริหารแนวใหม่ เพื่อพัฒนาผู้ร่วมงานและองค์กรให้ตอบสนองความต้องการและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา และด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบนั้น จากการรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ที่ผ่านมา โรงเรียนมักขาดการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จึงทำให้ขาดความสอดคล้องเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบในการรายงาน ซึ่งจากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของไพบุลย์ มั่นตะสูตร (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีปัญหาอันดับในเรื่องการร่วมกันเผยแพร่การใช้นวัตกรรมบริหารที่ได้ผลแล้วด้วยความภาคภูมิใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ขาดบุคลากรชำนาญการในเรื่องเฉพาะการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจและการ เลือกใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยรัตน์ พลเลิศ (2551, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมคือ ผู้บริหารแสวงหาความรู้ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ความร่วมมือชุมชน และท้องถิ่น จัดทำข้อมูล สารสนเทศให้สะดวกทันต่อการใช้งาน ส่งเสริมงานวิชาการ เผยแพร่ผลงาน ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

4. จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผู้ที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงาน เพศ และระดับการศึกษา ต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า การรับรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นการตีความของสารสนเทศของผู้รับข่าวสารซึ่งปกติแล้วบุคคลจะตีความข่าวสารแตกต่างกันออกไปแม้ว่าจะเป็นข่าวหรือเรื่องราวเดียวกันก็ตาม ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้รับข่าวสาร ซึ่งมีตำแหน่งและระดับการศึกษา สิ่งเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลให้ประสบการณ์ของบุคคลแตกต่างกันออกไป ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการรับรู้ คือ ความสนใจ ความใส่ใจ ความตั้งใจ การเห็นคุณค่า เจตคติ ความคาดหวัง ความต้องการ ประสบการณ์เดิมในอดีต และสิ่งแวดล้อมขณะนั้น ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นผู้กำหนดแนวทาง นโยบายการปฏิบัติต่าง ๆ และส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด แต่ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล ทำให้ครูผู้สอนต้องพบปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติโดยตรงมากกว่า ส่วนผู้บริหารก็มักพบปัญหาในเชิงบริหาร ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีมุมมองและวิธีคิดที่อาจแตกต่างกัน รวมถึงระดับการศึกษา เนื่องจากการศึกษาทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติา ชรรมรัตน์ (2547, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ 2 มีการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และในขณะที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของนิคม จันทร์อ้อม (2550, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ผู้มีอายุต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน วิทยฐานะต่างกัน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุ ประสบการณ์การทำงาน และการมีวิทยฐานะเป็นช่วงเวลาในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งสามประการนี้เมื่อบุคคลมีคุณลักษณะที่ต่างกัน ทำให้เจตคติ การรับรู้ คือ ความสนใจ ความใส่ใจ ความตั้งใจ การเห็นคุณค่า ความคาดหวัง ความต้องการ ประสบการณ์เดิมในอดีต และสิ่งแวดล้อมที่ผ่านพบของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปและจากการศึกษา พบว่าขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการบริหาร

งานของสถานศึกษาในขนาดที่ต่างกันมีการจัดระเบียบแบบแผน โครงสร้างที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่า การจัดโครงสร้างหรือขอบข่ายการบริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่ด้วยความพร้อมที่แตกต่างกันทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ จะเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทำให้ สถานศึกษาดังขนาดกันมีคุณลักษณะการทำงานของบุคลากร ตลอดถึงการจัดระบบการบริหาร การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน ขนาดของสถานศึกษามีความสำคัญต่อการ บริหารงาน เพราะขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดจำนวนนักเรียนและจำนวนบุคลากร ภายในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้โครงสร้างและปริมาณงานของสถานศึกษาดังกัน สถานศึกษา ขนาดใหญ่มีโครงสร้างซับซ้อนกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งโครงสร้างและ ปริมาณงานที่ต่างกันนี้จะมีผลต่อการดำเนินงานต่างกันไป ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพของ สถานศึกษาแตกต่างกันไป ดังที่นฤมล มุลา (2542, หน้า 27) ได้กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษา ขนาดใหญ่มีความยุ่งยากซับซ้อน เพราะมีจำนวนนักเรียนและบุคลากรมาก แต่สถานศึกษา ขนาดใหญ่มีทรัพยากรการบริหารงานมาก มีบุคลากร งบประมาณมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสุชาดา ชรรมรัตน์ (2547, บทคัดย่อ) จากการวิจัยเรื่องการ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ได้ศึกษาจากผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ 2 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ 2 มีการ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิคม จันทร์อิม (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ที่พบว่า การปฏิบัติด้านการรายงานผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือสถานศึกษาได้รายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง โดยมีการจัดทำข้อมูล หลักฐานชัดเจนทุกองค์ประกอบสอดคล้องเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ มีการสรุปผลดี ผลเสีย ข้อจำกัด และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ตลอดจนรายงานข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง

การปฏิบัติงานให้เกิดผลดีกว่าเดิม และเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษา สังคมทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะรายด้าน ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยเป็นอันดับรองสุดท้าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพการบริหารการศึกษาอยู่เสมอ โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาและวิชาชีพครู ตลอดจนเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาการบริหารการศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ และวิสัยทัศน์ในการทำงาน เพื่อความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหาร มีค่าเฉลี่ยน้อยเป็นอันดับท้าย ๆ นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทำกิจกรรมเพื่อแสวงหาความรู้การบริหารแนวใหม่ เพื่อพัฒนาผู้ร่วมงานและองค์กรด้านนวัตกรรมบริหารที่หลากหลายตอบสนองความต้องการและปฏิบัติได้จริงอย่างถูกต้องเหมาะสมและต่อเนื่อง สามารถเลือกใช้สื่อเครื่องมือและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน องค์กร และกิจกรรมการบริหาร รวมถึงเลือกใช้ใช้นวัตกรรมบริหารได้หลากหลายเหมาะสมกับสถานการณ์ เงื่อนไข และข้อจำกัดของการบริหาร

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยเป็นอันดับท้าย ๆ นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของครู ผู้เรียน และชุมชน และครอบคลุมด้านการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมเสริมที่ส่งผลต่อการพัฒนารอบด้านของครู นักเรียน และชุมชน

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยเป็นอันดับท้าย ๆ นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือสถานศึกษาจัดให้มีระบบข้อมูลของบุคลากรที่แสดงถึงคุณลักษณะส่วนตัว ความถนัด ความสนใจ และความสามารถ ในการปฏิบัติงาน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้ร่วมงาน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาตนเองเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยวิธีการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านตามข้อบังคับคุรุสภา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลถึงการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาจจำแนกเป็นบริบทของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อทราบถึงปัจจัยอันจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา